חודש בחודשו

בְטאון "**גבורת מרדכי**" בית כנסת ומרכז קהילתי תורני

בס"ד י"ז בשבט - תשע"ח // גיליון **281** // רח' הרצוג 32 גבעתיים // gvuratmordechai@013net.net // www.gvurat-m.org

עורך: אילן אחיטוב **חברי מערכת:** רחל גיא, אראלה נאור, איילת סקסטין ///// **צלמת:** רינת טואיטו ///// **עיצוב:** אורלי אליאס

50 - לא רק מִספר

לכבוד יובל ה-50 לקהילה, עיצבה הגרפיקאית שמלווה את "חודש בחודשו" בכישרון מזה שנים, אורלי אליאס, לוגו שייצג אותנו בשנה הקרובה.

- אורלי אליאס -

השראה שלי לעיצוב הלוגו באה מדבריו של הרב וסרמן, "וקראתם דרור": יש לקרוא לחופש ולשינוי הרגלי חשיבה ועשייה ולבחינת דרכים שיובילו אותנו להתחדשות וצמיחה... אבל לא לשכוח את עברנו ואת מקורותינו. כמי שגדלה וצמחה במשך 50 שנה לצד קהילת גבורת מרדכי, אני זוכרת במיוחד את תקופות החגים. כילדה שגדלה בחברה החילונית, היינו מצפים, אני וחבריי, לחוות את אווירת ושמחת החגים איתכם ובזכותכם. ניסיתי לשקף את תכונות הקהילה, בעבר, בהווה ובעתיד, בצבעים שבחרתי.

הצבע הלבן מסמל בתרבות המערבית טוהר, תום, שלווה, ראשוניות והצלחה. הצהוב מייצג חוכמה וסובלנות לצד שמחה ומצב רוח מרומם. הזהוב, הנגזר ממנו, מסמל את החוכמה האלוהית, ומכאן: אמונה, בהירות וטוב-לב. הכחול מתקשר לשמים ומים - מיסודות העולם. הוא גם צבע השלום, המבטא אמון, רוגע וביטחון, וכן מעודד שביעות רצון, נאמנות, יציבות,

המשך בעמ' 3 »

וקראתם דרור

- הרב אברהם וסרמן -

"קראתם דרור בארץ לכל יושביה. בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו"

קהילת גבורת מרדכי הוקמה מתוך גיבוש משפחות דתיות-לאומיות שהתקבצו למקום אחד, בשאיפה משותפת להקמת קהילה דתית, שתתפלל, תלמד ותיצור הווי תרבותי מתאים לחבריה. מוסדות החינוך ותנועת הנוער - אף הם כוונו למטרה זו. על מנת לשמור על אופיה הדתי של השכונה נדרשו הדיירים להביא אישורים מרב שהם מקיימים אורח-חיים דתי, ולחתום על התחייבות שלא ימכרו את דירותיהם אלא לדתיים בלבד. הסעיף הזה בוטל בידי מערכת המשפט הישראלית שראתה בו אפליה, ומאז הלכו והשתנו פני השכונה, שהולכת ומתרוקנת מתושביה הדתיים. ביהכ"נ שוב אינו הומה מתפללים כמו בעבר, וחוויית המשבר הולכת ומעמיקה. משבר עשוי או עלול להביא שתי תוצאות: שבר, או לידה [יולדת נקראת "יושבת על המשבר"].

חוסר מעש עלול להביא אכן לשבר גדול, כמו שקרה במקומות אחרים בארץ, ובראשם דרום תל-אביב שהיתה מלאה בבתי-כנסת פעילים, שהלכו ונסגרו. לעומת זאת, עשייה מושכלת ומאומצת עשויה להפוך את המשבר הזה ללידה.

ברוח הפסוק המצוטט - יש לקרוא לדרור, לחופש, לשינוי הרגלי חשיבה ועשייה, ולבחינת דרכים שיובילו אותנו להתחדשות וצמיחה.

אנו זקוקים למשפחות דתיות, וגם רווקים ורווקות, למשל סטודנטים הלומדים בבר-אילן או צעירים העובדים באזור. יוקר המגורים אינו מכשול קריטי, שכן צעירים דתיים רבים גרים במקומות יקרים באזור המרכז או בירושלים ("הביצה" בקטמון, למשל). הדבר תלוי בעיקר באופנה חברתית, המושפעת מפרסום, חיפוש, איתור, ומאמצי קליטה.

המשכו של הפסוק "לכל יושביה". לא רק במי שיבוא מן החוץ נחדש את פני הקהילה. שכנינו שאינם חלק מהמגזר הדתי, אבל מרגישים שייכות לבית-כנסת, למסורת, לחגים - יכולים וצריכים להיות אף הם חלק מהקהילה. גם כאן דרושה פעילות של פרסום, יצירת אירועים מתאימים, הזמנה אישית, והענקת תחושת ביתיות, כדי לחדש ולהתחדש.

המשך בעמ' 3 »

גבורת מרדכי

בית כנסת ומרכז קהילתי תורני

דבר היושב ראש

שנת החמישים לקהילה היא נקודת ציון דרך. דור המייסדים השקיע רבות בבניית הקהילה והבניין המפואר והניח יסודות איתנים להמשכיות הקהילה.

אנחנו, דור ההמשך, רואים דברים כבר בשגרה, כמובן מאליו. מעשי יום יום מידי שבוע, הם-הם נקודות החוזק של הקהילה. מערכת השיעורים הקבועה מידי יום, הפעילות התורנית והחברתית הקבועה: שיעוריו של ר' שלום סנדיק ושיעורי הרב בדף היומי, שיעוריו של פרופ' שוורץ, שיעורי כולל יום השישי, שיעורי המשנה היומית של ר' אהרון ונדרולדה ושיעורי הנשים בשבת בבוקר ואחר הצהריים. כל אלה קיבלו חיזוק בעשור האחרון בדמות שיעורי הנוער והמבוגרים בשבת ושיעורי כולל יום השלישי. ולצד כל אלה, פעילות תרבותית כללית ע"י מועדון אחיעזר. אין ספק שהבסיס חזק ורחב.

ועם זאת, המציאות במרחב העירוני השתנתה. עדות לכך קיבלנו רק לאחרונה, בהצבעה על חוק העזר העירוני. כמי שנולד בגבעתיים וגר בה מילדות, אני יכול להעיד שמעולם לא נזקקה העיר גבעתיים לחוקים ותקנות על מנת לשמור על המרקם היפה והכבוד ההדדי. לא ברור לי עד כה, מדוע היה צריך להצביע על חוק עירוני זה. הרי במקום עיר שקטה ורגועה עם רמת חיים גבוהה, נקבל מתחם סואן מלא רעש והפרעה שיגרום סבל לכל תושבי העיר, וזאת מעבר לחילול השבת שכה פוגע בעמקי נשמתנו.

אנחנו לא חיים בבועה. כולנו יודעים ורואים את מספר המתפללים הבאים לבית הכנסת, רואים שהדמוגרפיה בעיר השתנתה.

ועם כל זאת, יש לנו נקודת אור: תכנית ההתחדשות העירונית. נכון, היא לא קרובה. ייקח עשור עד שנרגיש אותה בשורות המתפללים בבית הכנסת. עד אז, כולנו, כחברי הקהילה, מחויבים איש איש בדרכו להביא ולקרב עוד מתפללים וחברים למקדש המעט שלנו. להמשיך ולהיות המקום המיוחד שמושך דתיים ושאינם דתיים לבוא.

אני קורא לכל חבר קהילה לתת יד ולתרום מזמנו למען הקהילה שלנו. כי רק ביחד נוכל להמשיך ולממש את חזונם של דור המייסדים ולשמור על חייה וצביונה של קהילתנו.

שלכם
אלדן מידן יו"ר קהילת בית הכנסת

שלושה חתנים ואשת חיל אחת

צילום: רינת טואיטו

חתן בראשית
שלמה רוזנטלר

חתן כל הנערים
ישראל שטינמץ

חתן תורה
ד"ר ספל'ה סגל

אשת חיל
הגב' עידית ונדרוולדה

כל היפה שבקהילה

שבת החתנים בקהילה היא מסורת מדוקדקת ומוקפדת מזה שנים ארוכות.

בעשור האחרון אנו מציינים גם את "אשת החיל" של הקהילה ובכך פרצנו דרך לקהילות נוספות שבאו בעקבותינו. כל שנה אירוע שבת חתנים הוא אירוע מרשים ומגבש, אולם דומה כי השנה היה האירוע מרגש במיוחד.

האירוע נפתח בציון הוקרה מיוחדת לשני

אישים שתרמו תרומה סגולית מיוחדת לקהילה. **איציק פינקל**, שתרומתו לקהילה, כמעט בכל תחום, משך עשרות בשנים, ידועה לכול, זכה לשי הוקרה מיוחד. לקול מחיאות כפיים סוערות שנמשכו דקות ארוכות תוך שהקהל, במחווה מיוחדת, קם על רגליו, קיבל איציק בהתרגשות בולטת את שי ההוקרה ואת הבעת האהבה של החברים.

שי הוקרה נוסף על תרומה מיוחדת ניתן לחברנו **יוסי ארגמן** שמשך כל השנים האחרונות ערך את ביטאון חודש בחודשו והביאו לרמה מקצועית גבוהה במיוחד, תוך שהביטאון הופך, בהובלתו של יוסי, ל"מדורת השבט" של הקהילה.

עניין מיוחד עוררו דבריו של ראש העיר מר רן קוניק שכיבד את האירוע בנוכחותו. קוניק התייחס לדברי רב הקהילה הרב אברהם וסרמן באשר לטענות בדבר הדתה בעיר ופרס את משנתו בפתיחות ובהרחבה.

חתן תורה הינו ספל'ה סגל, אשר לצד פעילות קהילתית ענפה וביקורי חולים גם מרכז חלק ניכר משיעורי התורה בקהילה. הוא מרכז בהתמדה את פעילות כולל יום השישי ועוד ועוד. ספל'ה הודה בדבריו לקהילה על בחירתה. בדבריו הוא סיפר כי כנער אשר למד מסכת בבא קמא נשאל פעם על דעתו של התנא סומכוס במסכת זו (מחלוקת התנאים האם במחלוקת שבממון המוציא מחברו עליו הראיה או, כדעת סומכוס - יחלוקו): "את התשובה לצערי לא ידעתי אז. הייתה לי עוגמת נפש רבה. עברו חלפו להם ביעף עשרות שנים.

לפני כמה חודשים נכדי אומר לי שהוא לומד מסכת בבא קמא ועושה חזרה ואם אני רוצה לשאול אותו שאלות על המסכת הוא ישמח. טוב, בבא קמא. מה אני יכול לשאול אותו? דווקא מתוך אותו זיכרון לא נעים קפצה לי פתאום השאלה מלפני עשרות השנים: 'מה אומר סומכוס בסוגית מחלוקת בממון...'. זה הוא מחזור החיים בלימוד תורה תוך עמל. זה לקח מצוין. מה שנקנה בעמל זה מה שזוכרים".

חברנו **שלמה רוזנטלר הוכרז כחתן בראשית** על תרומתו לקהילה ולמועצה משך שנים ארוכות. שלמה הודה בדבריו לקהילה על בחירתו והעלה על נס באופן מרגש את הערבות ההדדית בקהילה, את התמיכה והחברות בין החברים בעת צורך.

ישראל שטינמץ הינו "חתן כל הנערים" וזאת על רקע תרומתו המיוחדת ללימוד תורה בקרב הילדים ובני הנוער. בני הזוג שטינמץ, מאז הגיעם לקהילה עם ילדיהם לפני כארבע שנים, מעורים ותורמים לקהילה בצורה רבה ובמיוחד בחיזוק האווירה התורנית. בין השאר, ישראל מעביר שיעורי "הורים וילדים" בשבתות וכן שיעורים לבני נוער בימי ג' בשבוע (במסגרת מערך השיעורים עליו שוקד חברנו פרדי אלג'מיל, "חתן כל הנערים" מלפני שנתיים).

הגב' עידית ונדרוולדה הינה "אשת החיל" של הקהילה לשנה זו. זאת, בין השאר, נוכח תרומתה בהובלת "מועדון אחיעזר" ביד רמה תוך השקעת זמן, כישרון ותשומת לב. פעילותה הברוכה מביאה רבים מבני הקהילה, במיוחד הגימלאים שביניהם, לפעילות במסגרת חשובה וחיונית זו.

על הנחיית האירוע המרשים הופקד חברנו הרב יחיאל וסרמן, שעשה זאת כדרכו בקודש בטוב טעם וברגישות ראויה. האירוע כולו הופק על ידי ועדת תרבות בראשותו של חברנו אליהו ארנפלד הזכור לטוב כ"ארני". ■

וקראתם דרור/

המשך מעמ' 1 »

כל זה התחיל לקרות בשנים האחרונות, בתוספת משפחות דתיות, הרבה מזה בזכות פעילות יפה הנעשית לילדים ולמשפחות, והתערותם בקהילה ומוסדותיה. נכנסו והתחברו גם מתפללים מהשכונה, שהרגישו ומרגישים שייכות, חום אנושי, והארת פנים.

על מנת שתהליכים אלה אכן יביאו את הקהילה לפריחה מחודשת - נדרשים מאמץ וגיוס אישי מכולנו. הן בשותפות פעילה יותר בשיעורים, באירועים ובתפילות, והן בהשקעה בתוספת חברים חדשים. אין לי ספק שאם כל אחד ואחת מחברי הקהילה ירגישו את האחריות העצומה שיש להם על המשך קיומה, פעילותה ושגשוגה - מצבנו עשוי להשתנות תוך זמן קצר מאוד. תפילה, שיעור או אירוע שרבים משתתפים בהם - משנים מידית את האווירה וגם יוצרים מוקד משיכה לרבים נוספים, שיבואו מן החוץ. במקביל, יוזמה של הזמנת שכנים, חברים או מי שכבר ביקר בביכ"נ להמשך השתתפות, תעצים מיד את הקהילה. צריך רק לרצות ולהעז, וכמו במשפט הצבאי הידוע "המעז - מנצח". כשנלך בדרך זו, הרי שהמשבר יוליד את המשכו של הפסוק "בשנת היובל הזאת תשובו איש אל אחוזתו", נשוב ונעמיק קשר הדוק ושרשי בשכונה, בסביבה ובאזור כולו. ■

גבורת מרדכי
בית כנסת ומרכז קהילתי תורני

אלבום הזהב לזכר חברי הקהילה שהלכו לעולמם

לקראת שנת היובל ליסוד הקהילה הוחלט בישיבת הנהלת בית הכנסת לצאת בהפקת אלבום זיכרון לכל החברים והחברות שבנו בעמלם, בכספם, בקביעותם בבית הכנסת ובשותפותם תמידים כסדרם את המרכז התורני קהילתי 'גבורת מרדכי' - 'ונזכור את כולם'. השמות של החברים והחברות שהלכו לבית עולמם אמנם מוזכרים מדי שנה בתפילת 'יזכור' אך שם בלבד אינו חושף ולו טפח מחיים עשירים שהיו ביניינו ואינם עוד. זכינו וחיו ביניינו אנשים ונשים רבי מעש בחייהם הפרטיים, בבניית משפחתם, בבניין האומה והארץ וכמובן בחיי הקהילה, וחובה שהיא זכות להכירם ולהנציחם.

לפני מספר חודשים החלה העבודה על הפקת האלבום המהודר, בו תוקדש לכל דמות מסכת דברים משולבת בתמונות, וכבר נכתבו דברי ימיהם של עשרות מחברי הקהילה. על עבודת ההפקה מופקדת ההוצאה לאור של 'מכון קורות', שלה נסיון רב בהפקת ביוגרפיות.

המטרה היא להגיע לכל מי שהיו חברי הקהילה מאז היווסדה והלכו לעולמם. אי לכך ההפקה מבקשת את עזרת החברים: להזכיר חברים שעזבו את השכונה ולסייע באיתור בני משפחתם למילוי שאלון, ראיון וקבלת תמונות. את הפניות מרכז יחזקאל פרנקל. ■

---

50 - לא רק מספר/

המשך מעמ' 1 »

טקסיות וסבלנות, צדק ואמת, צניעות ורוחב לב. האפור מייצג איפוק, שמרנות ונייטרליות. הכתום מסמל בריאות, מעודד שאפתנות, חיוניות, שמחת חיים, יצירתיות, דמיון ורגש.

בהזדמנות זו רציתי גם להודות מכל הלב ליוסי ארגמן שאיפשר לי לחוות את אווירת הקהילה הרבה יותר מקרוב. זו הייתה זכות לעבוד עם אישיות ברמתו. תודה גם למערכת העיתון החדשה שממשיכים לתת בי אמון בעבודה משותפת. ■

שביל ישראל

חברי הקהילה **ישראל ויענית גולדפרב** סיימו לאחרונה את שביל ישראל. ביקשנו מהם לספר על המסע.

סימון שבילים תוך כדי המסע *צילום: משפ' גולדפרב*

- ישראל ויענית גולדפרב -

המסע לאורכו של שביל ישראל הוא מסע להכרת ארץ ישראל. השביל עובר מצפון לדרום בנופי ארצנו המשתנים, ממרגלות החרמון המושלג ועד למדבר הצהוב בואכה אילת, כאשר בדרכו הוא חולף לאורך חלק מהים הכחול. ואכן צבעי סימון השביל הם לבן (שלג) כחול (ים) כתום (מדבר) בהתאם לצבעי הנופים שהשביל חולף בהם.

אורכו של שביל ישראל הוא כ-1025 ק"מ והוא בנוי מאוסף של שבילים מסומנים החוברים יחד לשביל ישראל. השבילים מסומנים בצבעי סימון שבילים של החברה להגנת הטבע (כחול, אדום, ירוק, שחור) כאשר במקביל לסימון הרגיל, השביל מסומן גם בסימון של שביל ישראל.

את השביל השלימה משפחתנו הגרעינית במשך כתשע שנים, בזמן החופשות, כאשר הרכב הצועדים משתנה לאורך השביל. השביל חולק למקטעים, ואורך המקטע השתנה בין קיץ לחורף וזאת בשל אורך היום. כלל אצבע היה כ-3 ק"מ לשעת הליכה. בקיץ אורך המקטע היה כ-30 ק"מ ובחורף אורכו של המקטע היה כ- 20 ק"מ.

הקפדה רבה נקטנו בנושא המים, כאשר בחורף כמות המים הנדרשת לאדם עמדה על כ-3 ליטר לאדם ובקיץ בין 4 ל-5 ליטר. תכנון המסלול מראש הינו מאוד חשוב. יש ללמוד את הקשיים מתוך החומר הכתוב הרב הנמצא באינטרנט ובספרים שנכתבו להולכים במסלול.

ניתן להעצים את חווית הטיול כאשר מוסיפים מספר ממדים נוספים מלבד ההליכה בשביל. חובה ללכת עם מפה צמודה ועדכנית ובאמצעותה לזהות אתרים הסמוכים לשביל, נקודות תצפית שכדאי לסטות אליהן. כדאי לבחון צמחיה לאורך השביל, עקבות וגללים של בעלי חיים. אחת החוויות הייתה לזהות לפי עקבות הנעליים על גבי השביל מי קדם לנו באותו יום בהליכה ומה הרכב ההולכים, כמה גברים, כמה נשים כמה ילדים.

ידועה אמרתו של עזריה אלון, ממייסדי החברה להגנת הטבע, "חכם השביל מההולכים בו", שבעצם מבטאת את האמירה שהשביל נוצר על-ידי חוכמת ההמונים ואל לך המטייל לנסות ולקצר; לך על השביל בלבד.

מבחינת הגעה לשביל והאיסוף מסופו, זהו חלק מהתכנון: היכן כדאי להחנות את הרכב (ולצפות שהוא יהיה שם בסוף היום), איזו תחבורה משלימה צריך כדי לחזור למכונית. אנחנו השתמשנו בכל האמצעים: טרמפים (בצפון קל מאד וככל שמדרימים קשה יותר; באזור קריית גת ובאר שבע כלל לא עוצרים), רכבות, תחבורה ציבורית, ואפילו טיסה לאילת.

באזור הדרום מסלול השביל עובר עמוק בתוך השטח וכדי להגיע לתחילת מסלול או בסיום מסלול נדרש רכב 4x4. לצורך זה הומצא "מקצוע" חדש ובשפת השביל הוא נקרא "מקפיצים". אלה בעלי רכב שטח שמבצעים את הנסיעה פנימה לתחילת המסלול או סופו. השתמשנו בשרותיהם של מגוון מקפיצים כאשר לכל אחד יש אזור שבו הוא פועל. נסיעת שטח יכולה לעיתים לקחת שעה ויותר. "מקצוע" נוסף שנוצר בעקבות השביל הם "המטמינים": תפקידם

יענית וישראל בהר צפחות לקראת סיום המסלול. ברקע ים סוף

צילום: משפ' גולדפרב

צבי בנחל רחם

צילום: משפ' גולדפרב

להטמין מים ואוכל עבור אלה ההולכים את השביל ברצף ונשארים ללון בשטח.

הלכנו לאורכו של השביל, בעליות למיטיבי לכת ובירידות למיטיבי החלקה.

...”עלינו וירדנו סולמות, אחזנו ודרכנו על יתדות, הלכנו על סכינים (מעבר צר שבשני צדיו תהום), הבטנו בחום של העיניים ליעלים וצבאים (והם הביטו בלבן של העיניים שלנו). אתגרים שבתחילה נראים קשים מאוד ולאחריהם סיפוק גדול...”

עלינו וירדנו סולמות, אחזנו ודרכנו על יתדות, הלכנו על סכינים (מעבר צר שבשני צדיו תהום), הבטנו בחום של העיניים ליעלים וצבאים (והם הביטו בלבן של העיניים שלנו). אתגרים שבתחילה נראים קשים מאוד - ולאחריהם סיפוק גדול.

מעבר לחוויית הדרך והנוף, המפגש האנושי עם מגוון של אנשים במהלך השביל הוא חוויה כבירה בפני עצמה.

פגשנו בני נוער לפני גיוס, חיילים שזה עתה השתחררו, קבוצות תנועות נוער, קבוצות חוגי סיירות, זוג מסין, תיירים משוויץ ומצרפת, תיירים צליינים העולים לירושלים. כולם בחרו ללכת בשביל. השיח והמפגש הבין-דורי והתרבותי היה מרתק. אחד המקפיצים שהשתמשנו בשרותיו היה בדואי מכפר רחמה ליד ירוחם; באחת ההקפצות הוא צירף גם את אשתו כדי להכיר בינינו. באזור הערבה במקום נידח נסע לכיווני רוכב על אופניים חשמליים. לשאלתי לאן הוא נוסע באופנים החשמליים במקום נידח כזה, הוא ענה לי "אני נוסע לגמלים שלי".

שביל ישראל לא עובר בירושלים. כאשר הגענו ל "עין חינדק", למרגלות ביה"ח הדסה, עזבנו את שביל ישראל והלכנו ב"שביל ירושלים" עד לבית הכנסת של הרב גץ מול קודש הקודשים. היה זה בסוכות והייתה לנו תחושה של עולי הרגל בזמן הבית (מלבד עולת ראייה שלא לקחנו עימנו).

וב"ה נמשיך להלך במרחבי ארץ ישראל לאורכה ולרוחבה. ■

אליצור גבעתיים עם הפנים לקהילה הדתית בעיר

בשבועות האחרונים נערכה פגישה בין הנהלת קבוצת אליצור גבעתיים לבין נציגים מהקהילה הדתית בעיר ובמהלכה סוכם על שיתוף פעולה ובניית פעילות קהילתית חברתית שתערך בשנה הקרובה עבור הקהילות הדתיות בעיר ותחבר את הקהילה לפעילות הקבוצה ולהווי המיוחד לה כקבוצת ספורט בעלת רקע דתי - מסורתי.

בין היתר סוכם על סיוע וליווי לקבוצת הכדורסל של בוגרי ביה"ס אמונים, על מיסוד טורניר כדורסל שנתי לבתי הכנסת ולקהילות בעיר בחסות אליצור גבעתיים, וכן על סיוע במחנה הכדורסל של הנוער בקיץ "ערכים וכדורסל".

במפגש השתתפו: רו"ח אורית ברנט מקהילת 'גבורת מרדכי', מושיק גולדשטיין המשנה לראש העיר ועו"ד יעקב שטרן יו"ר פורום הצעירים, גיא מלכין מייסד הקבוצה, יונתן מלכין וגיא סישקין חברי הנהלת הקבוצה.

קבוצת אליצור גבעתיים המשחקת בליגה א' מתחדשת העונה בכוכבי העבר בכדורסל הישראלי ובהם: מאיר טפירו ליאור לוי, ואנדריי זלינבבא. ■

צילום: פרטי

נציגי הקהילה הבוגרת באליצור גבעתיים

קביעות והתחדשות במרכז הקהילתי "גבורת מרדכי"

- הרב יחיאל וסרמן -

סיפורו של המרכז הקהילתי התורני הראשון בהיסטוריה מצוי בפרשת "ויגש". יעקב מתבשר כי בנו יוסף חי והוא משנה למלך מצרים. לאור זאת סברנו, כי יעקב יעלה למרכבה ובמהירות האפשרית יגיע למצרים בכדי לראות את יוסף, "אשר אותו אהב מכל בניו". הוא לא ראה את יוסף עשרים ושתיים שנה, מאן להתאבל עליו, ועתה מבשרים לו "עוד יוסף חי" וכי הוא מושל בכל ארץ מצרים. על מחשבותיו בעת הבשורה המשמחת אנו קוראים במדרש "שמע יעקב על יוסף שהוא חי והיה מהרהר בליבו ואומר איך אעזוב ארץ אבותי, את ארץ מולדתי ואת ארץ ששכינתו של הקב"ה בקרבה ואלך אל ארץ טמאה שאין יראת שמים ביניהם. אמר לו הקב"ה אל תירא מרדה מצרימה אנוכי ארד עמך". יעקב אבינו מתמהמה. הוא פוחד, יורד לבאר שבע, מעלה זבחים ומבקש רשות מהקב"ה לרדת מצרימה והקב"ה אומר לו: "אל תירא מרדת מצרימה אנכי אעלך גם עלה". ממה ירא יעקב אבינו?

סביר להניח כי לא תתעוררנה בעיות כלכליות או בעיות אחרות במצרים, אך עד שהקב"ה לא מבטיחו מפורשות הוא אינו יורד. על הפסוק "ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו" מעיר רש"י: לתקן לו בית תלמוד, שמשם תצא הוראה.

יעקב ידע, כי ההשפעה התרבותית השלילית עלולה להזיק לדרגה הרוחנית של בני ביתו, וזו תיפגם בשהותם במצרים. ולכן, יעקב דאג לעגן את החיים היהודיים במקום של תפילה ולימוד ולכך שלח את יהודה.

כאשר נוסד המרכז הקהילתי דתי "גבורת מרדכי" לפני חמישים שנה, ראו בו המייסדים את מרכזיותה של הקהילה. מה שקרה בגבורת מרדכי היה מראָה לאופיים של החברים, רצונותיהם ושאיפותיהם. החברים והחברות ראו בו מקום התכנסות המתאפיין בדיבוק חברים ובעזרה הדדית.

האידיאולוגיה המשותפת של "תורה ועבודה" איחדה את החברים והחברות וגרמה להם לתת מהונם, אונם וזמנם על מנת להקים מרכז תורני, אשר יישמע בו קול תפילה ולימוד תורה ובד בבד ישמש גם מגדלור לציבור הרחב.

גם שמה של הקהילה מעיד על מהותה: "גבורת מרדכי" על שמו של מרדכי אלכסנדר ינאי הי"ד, איש ספרא וסייפא, אשר נפל בקרב במלחמת יום הכיפורים. הוא וחמישה חברים נוספים מבני הקהילה, שנפלו במערכות ישראל, בהגנה על המדינה, מונצחים באתר הנצחה מיוחד ברחבה המערבית, הצמודה לבניין. ששת הנופלים סימלו באישיותם, בדרך חייהם ובהליכותיהם, איש-איש על פי דרכו שלו, את משנתה של הציונות הדתית, שילוב תורה עם חיי המעשה, נשיאה בעול ואחריות לכלל עם ישראל.

יום שישי. הורים וילדים בבית הכנסת "גבורת מרדכי"

צילום: אלעזר יפה

הקהילה והמרכז הקהילתי הפכו במרוצת השנים למותג ומודל לחיקוי בקהילות שונות וערים אחרות ברחבי הארץ. היינו חלוצים בדאגה לדור הבא, בהקמת ישיבת בין הזמנים בקיץ, אשר גרמה לילדי הקהילה והסביבה להתחיל את היום בחופשת הקיץ בתפילה ובלימוד תורה. היינו מודל לכולל "יום השישי" לאנשי העמל, אשר יום זה היה יום חופשי עבורם והם ניצלו זאת ללימוד. הקהילה הייתה הראשונה לכבד את הנשים הפעילות הן בהשתלבות בוועדות בית הכנסת והן במתן התואר "אשת חיל", של הקהילה בשמחת תורה, יחד עם חתני תורה ובראשית, כמו כן נחגגה לראשונה מסיבת בת-מצוה רשמית לבנות הקהילה שהגיעו למצוות.

הרעיון לפעול 'עם הפנים לקהילה' יושם כאן בתפילות "ימים נוראים", במסיבת פורים ובקריאה לציבור הרחב להשתתף בלימוד "ליל שבועות". בני המצוה מהציבור החילוני שבאו לחגוג אצלנו זכו ליחס אישי בקבלת הפנים, בהכנות לטקס העלייה לתורה ובהשתתפות הקהילה בשמחה.

יסודות אלו מושתתים על דברי המשנה במסכת שבת: שלושה דברים צריך אדם לומר בביתו ערב שבת. עשרתם? ערבתם? הדליקו את הנר. ציבור שומר מצוות, צריך ראשית לעשר את עצמו, להבדיל עצמו מאחרים ולהקים מחיצה שקופה מהחברה הסובבת אותו, בכדי לדעת, כי יש לו דרך חיים ייחודית. לאחר מכן להיות מעורב וליטול חלק בחברה הכללית ולדאוג לצרכי ציבור ורק כאשר הוא הגיע לשלב זה החובה להפיץ את אורה של היהדות ולקרב את הרחוקים.

דור המייסדים היה חדשני, ובמושגים של היום המציא start up חברתי. בתום יובל השנים הראשונות במרוץ השליחים מועבר הלפיד לדור הבא. היסודות קיימים, התשתית הפיזית הרחבה והנאה קיימת גם היא והרעיונות גם הם.

עליהם לבנות קומה שנייה מותאמת לציבור הקיים. עליהם לבחון היטב את המציאות כיום, להגדיר ולהציב את האתגרים, לבנות את האסטרטגיה ולנקוט טקטיקה המתאימה להצלחה. ויהי רצון שבורא עולם ינחה אותם בדרך הנכונה. ■

על כן נלך לאור הזכרונות

- מרים בומץ-בניאל -

לא ייאמן, אולם חמישים שנה חלפו-עברו מאז הגענו "להתנחל" ברחוב הרב הרצוג בגבעתיים.

כאשר חברת "משהב" בנתה את בתיה בצידו הדרומי של רח' הרצוג, היה ברור שכל המשתכנים יהיו שומרי מצוות, ובטופס מיוחד הוחתמנו, כל רוכשי הדירות, שבמידה וביום מן הימים נמכור את דירתנו, יהא זה אך ורק למשתכנים דתיים. כמה נכון היה לעשות כן, כי כך נוצרה בזמנו קהילה מקסימה. הראשונים שרכשו דירות היו יוצאי גרעין נח"ל של בני עקיבא ששרתו יחד בקיבוצי עמק בית-שאן, וביניהם שושי ומשה מתוסוב, רחל ומאיר ביר, שרה ואלימלך לוז וגם יפה ודוד אולמר. אחר באו לשכון בדירות חנה וישראל סדן, שהיה מנהל המדרשיה בפרדס חנה, ולידו בקומה מזכירתו הנאמנה חנה שטרן ומשפחתה. גם חנוך אחימן הגיע עם רעייתו מ"ניר עציון" ושלמה לנדסמן ושלמה פרידמן, זוג הקבלנים המקסימים שתרמו כה רבות לבנין ההיכל "גבורת מרדכי". הרב ד"ר - ופסיכולוג - אהרון ושושנה רבינוביץ הביאו לשכונה אף את הוריה של שושנה, הרב שוורצמן ורעייתו. אזכיר גם את הזוג עדה ודב רדושר, שהגיעו עם ארבעת ילדיהם הקטנים והיוו את גרעין הדרום-אמריקאים בשכונה.

כל אלה והאחרים, עם כל השוני, יצרו כאן קהילה לתפארת, קהילה צעירה ושמחה, שהצליחה להתמזג, על ילדיה, לשמחת השכנים בצד הצפוני של הרחוב, שכה חששו כשנודע להם שממול יגורו דתיים! בתחילה נערכו התפילות ב"שטיבל" של הרבנית רבינוביץ, ויחד עם הרבנית ערכנו כולנו יחד את ה"קידושים" בשבתות. משנכנסו כל המשתכנים לדירותיהם הורגשה צפיפות ב"שטיבל" ואז עלה על הפרק לבנות היכל תפילה גדול. נבחר ועד פעולה וההתלהבות אחזה בכולנו. כל אחד מחברי הקהילה תרם סכום נכבד למטרה נעלה זו וההתרגשות והציפיה לסיום הבנייה היו עצומות. באותה תקופה כיהן הרב יוסף גליקסברג כרב העיר, ביתו היה פתוח תמיד לכול, ומדי פעם הזמינו הרב ורעייתו, הרבנית אילה, את כל בני הקהילה לחוג את החגים בביתם. זכור לי היטב חג הסוכות הראשון בו מילאנו, כל בני הקהילה, את סוכתו של הרב, כשאנו מתרגשים מהאירוע, שומעים דברי תורה ושרים מתוך התרוממות רוח. ילדינו גדלו ללא טלביזיה, ללא מחשב וללא פלאפונים. משחקי הכדור נערכו על הדשא שבקדמת הבתים, או ב"שטח 9", שכיום כולו בנוי ונמצא בין הרחובות שמעון בן-צבי ויצחק רבין.

בחג הסוכות בנינו את הסוכות שלנו ב"רחוב הסוכות", מאחורי הדירות שלנו, והוא היה לשם דבר ומשך מבקרים רבים מכל קצוות גבעתיים. סוכת לאה ומשה זיסהולץ משכה אורחים רבים ערב ערב, כשהם דאגו ל"משקה", עוגות ופיצוחים כיד המלך. התרוממות הרוח ששרתה אז על כל

החוגגים, דומני שלא תחזור לעולם. כי כולנו היינו אז משפחה גדולה אחת. כשהגיעו לשבת הורי השכנים, אירחנו אותם גם בבתינו כאילו היו הורים שלנו. את השיעורים בבית הכנסת נתנו תמיד ד"ר שמחה פישר ע"ה, יהודה אורון ז"ל ואחרים, ולא היה צורך להזמין מרצים מבחוץ.

גם כאשר פקד הצער את השכונה בנפול בנים יקרים שלנו: אוריה בר-שלום, הרב פרייזלר, יעקב סינגר, מרדכי ינאי ואילן מנס, ה' יקום דמם, נעטפנו כולנו ביגון, וכל אחד מבני הקהילה הרגיש כאילו חלק ממנו נקטף.

כך חלפו להן השנים, ומחלות תקפו חלק מאנשי הקהילה היקרים וקטפו אותם לפתע, ועצב ירד על כל השכונה. אולם ה"ביחד" של כל בני הקהילה עזר למתאבלים על יקיריהם, וכמה נחמד היה לשמוע שהשכן מקומה שנייה ברחוב הרצוג 42, יעקב בומץ, החליט יחד עם השכנה מקומה שלישית, מרים בניאל, לבנות בית חדש משני הבתים השבורים שלהם. וכך התאחדו שתי המשפחות, שתי הבנות של יעקב עם שלושת הבנים של מרים.

כאשר מלאו לקהילה 30 שנה, יזמו חנה ועזרא בן כוכב שבת מיוחדת לציון המאורע, בבית ספר שדה בבית-שאן. אירוע מושקע שלא יישכח.

עתה חלפו להן 50 שנה. הכל השתנה. דיירים עברו לעולם האמת, אחרים עזבו את השכונה לדיור מוגן, והחתימה על טופס "משהב" נותרה כפי שהייתה, אך רק משפחות האן, בניאל, קלמן ואברך מכרו דירותיהם למשתכנים חדשים דתיים. לדירות האחרות נכנסו משפחות חילוניות, ועקב כך פחת מספר אנשי הקהילה, ומספר המקומות הריקים בהיכל "גבורת מרדכי" הולך וגדל.

לפני למעלה משלושים שנה עברתי עם שמואל ז"ל לבנין "משהב" בדרך בן-גוריון מתוך מטרה לקחת איתנו לגור את חמותי, וכך איני מגיעה יותר להתפלל ב"גבורת מרדכי". אולם את חדשות הקהילה מקבלת אני באתר האינטרנט, כך שמודעת אני לכל הפעולות הברוכות שנעשות ע"י הדור הצעיר שבקהילה היום. אולם בקשתי שטוחה בפני המארגנים אשר יוזמים ערבי תרבות, ליידע את הוותיקים שגרים כיום הרחק מהקהילה, על מנת שאף הם יהנו לבוא מדי פעם לפעילויות אלו.

יזכרו בני הדור הצעיר את הכתוב בפרק הששי בפרקי אבות: "עטרת זקנים, בני בנים, ותפארת זקנים אבותם". ■

לראשונה טקס להנצחת חללי אסונות צור

לאחר 35 שנה

לפני מספר ימים נערך בהיכל הזיכרון הממלכתי בהר הרצל בירושלים טקס האזכרה לחללים במלאות 35 שנה לאסונות צור שבלבנון. יצויין כי זהו טקס ההנצחה הראשון לאסונות צור הנערך במעמד זה.

ב-11 בנובמבר, 1982, התפוצץ וקרס בניין הממשל הצבאי בעיר צור שבלבנון. בפיצוץ נהרגו 76 חיילים, אנשי מג"ב ושב"כ ונפצעו עשרות. שנה לאחר מכן, ב-4 לנובמבר, התפוצץ שוב בניין הממשל הצבאי בצור ובפיצוץ נהרגו 28 חיילים ואנשי כוחות הביטחון. עד היום לא ברורות נסיבות פיצוץ הבניין. תחקיר צבאי שנערך לאחר מכן קבע כי היו אלה בלוני גז של הבניין שהתפוצצו וגרמו לקריסת הבניין, ואילו לפני מספר שנים נחשף ע"י החוקר והעיתונאי רונן ברגמן כי היה זה פיגוע של מכונית תופת הנהוגה בידי מחבל מתאבד.

עו"ד יהודה שטרן, חבר קהילתנו אשר השתתף בטקס, נפצע באסון אך ניצל, לאחר ששהה בבניין הממשל הצבאי במסגרת שירות המילואים שלו כקצין ממשל צבאי בצור. שטרן סיפר כי "לפתע נשמע פיצוץ, מעוצמת הפיצוץ הועפתי למעלה ונפלתי על הריצפה. ראיתי את התקרה צונחת ומתקרבת אליי ולמזלי בנס היא נעצרה כמה סנטימטרים מעליי. ידי נלכדו בתוך גושי הבטון ושכבתי במרווח הצר שנותר בין הריצפה לתקרה וידעתי כי אני חייב לשחרר את ידי הלכודה. גיששתי בחושך ומצאתי מוט ברזל שאיתו התחלתי לפורר את גושי הבטון. לבסוף הצלחתי לשחרר את ידי וזחלתי אל עבר חור שנפער בקיר החיצוני של הבניין". לאחר שזחל החוצה הוא פונה במסוק לביה"ח רמב"ם, שם טיפלו בעיניו שנפגעו ובידיו שנשברו. שטרן ציין עוד כי לאחר מעשה נודע לו כי בבית דאגו לו באותן שעות "אשתי זהבה שמעה על האסון רק בצהריי היום ובמקביל ישראל סדן ז"ל, אחי מאיר וגיסתי חנה עשו מאמצים גדולים מול מכרים במשרד הביטחון כדי לברר מה מצבי. לקח כמה שעות עד שהתברר להם שאני פצוע ומאושפז ברמב"ם".

בטקס בהר הרצל השתתפו מאות אנשים והוא התקיים במעמד שר התקשורת איוב קרא וסגן שר הביטחון הרב אלי בן דהן, ובהשתתפות: השר לשיתוף פעולה אזורי צחי הנגבי, מזכיר הממשלה צחי ברוורמן, חברי הכנסת: מוטי יוגב, יעקב מרגי, אורן חזן ואמיר אוחנה, מפקד הגיס המטכ"לי האלוף יוסי בכר, מפקד מג"ב ניצב יעקב שבתאי, נציגי שב"כ, מג"ב, המשפחות השכולות, חברים לנשק, פצועי האסונות וניצוליהם.

הטקס נערך ע"י משרד הביטחון וביוזמתם של שלושה בני הדור השני לנפגעי האסון ובהם יעקב שטרן בנו של יהודה: "לאחר 35 שנה הגיעה העת לספר את סיפורם של חללי אסונות צור, לדאוג לשימור מורשתם ולהוקיר את הפצועים והניצולים. אנו רואים בטקס צעד ראשון להעלאת המודעות הציבורית ל'אסונות צור' בלבנון ולחשיפת נסיבות פיצוץ הבניין", אמר יעקב שטרן לסיכום. ■

משתתפי הטקס *צילום: דוברות משטרה*

- יואב יאיר, מורה דרך מוסמך -

הפעם אייחד טיול קצר לראשיתה של גבעתיים ולנקודות חן בהיסטוריה של העיר. נקודת ההתחלה היא בפינת הרחובות ערבי-נחל ובורוכוב בגבעתיים.

סיור זה מאגד בתוכו היסטוריה רבת שנים של שכונת בורוכוב ותנועת הפועלים, שנוסדה באפריל 1922 כשנבנו בה 21 בתים אדומי רעפים על ידי האדריכל יוסף ברלין. השכונה נושאת את שמו דוב בורוכוב, מייסד תנועת פועלי ציון. מתכונת החיים בשכונה הייתה שיתופית ופעלו בה גם מבני ציבור. מסלול בעקבות ראשונים משלב שלטי רחוב ליד בתיה ההיסטוריים של השכונה. הבתים הראשונים כבר חדלו ואינם, אך ניחוח הימים ההם עדיין תלוי באוויר...

נתחיל את סיורינו בבית הספר על שם הצ'לנית תלמה ילין בפינת רחוב ערבי נחל ורחוב המייסדים, שהוא בין בתי הספר המובילים בגבעתיים. במתחם בית הספר שכן "בית הפקידות". בית הספר תלמה ילין לאומנויות הוקם בשנת 1959. בית הספר שוכן במקום שבו הוקם בשנת 1923 משק הפועלות, בו הדריכו נשים חלוצות לעבודה חקלאית. במקום נותר על תילו מגדל המים ששירת את המשק ואת ענפי החקלאות השונים. כמו כן הוקם במקום אתר הנצחה לשכונת בורוכוב מראשית היווסדה והתפתחותה.

נמשיך לבורוכוב 8, בו שכנה מאפיית מייברג. שמעה של המאפייה הלך למרחקים בזכות הלחמים הטעימים שאפתה סבתא מייברג. המאפייה הוקמה בשנת 1924 על ידי משפחת מייברג (משפחתו של העיתונאי רון מייברג). הם היו אופים את הלחמים בטאבון ומחלקים אותם לבתי התושבים בעזרת חמור. נשות השכונה היו מביאות למאפייה את החמין לשבת.

שלט הכוונה *צילום: יואב יאיר*

חולמים
בשכונת בורכוב בגבעתיים

חזית צדדית בית ממלוק צילום: שרון רז

ארון במעבדה צילום: שרון רז

נצעד ברחוב בורוכוב ונצפה במבנה היסטורי של בית המרקחת של הרוקח המיתולוגי הידוע איזידור ממלוק שהוקם בשנות ה-20. כיום הוא עומד עזוב ומט ליפול בצל עצי האקליפטוס התמירים. יצחק איזידור ממלוק היה פעיל ציוני וחברו האישי של בנימין זאב הרצל. בעוד רגעים אחדים ייהרס המבנה והיסטוריה של שנים רבות תרד לתהום הנשייה ובמקומו יקום גורד שחקים... יצחק איזידור היה מראשוני הרוקחים בארץ ישראל והתמחה בגרמניה בצמחי מרפא ובהומיאופתיה.

בחצר הבית ניצב עץ אקליפטוס שעליו שימשו להכנת חליטות אינהילציה. לצידו גדלו צמחי מרפא דוגמת בבונג, סרפדים ונענע. את בנו של יצחק, יונתן ממלוק שנפטר לפני שנים אחדות, פגשתי פעמים רבות ברחוב דוד אלעזר 14 בשכונת שרונה בתל אביב, בטרם הפיכתה למרכז קולינריה ותרבות. שם סיפר את סיפורו האישי. יונתן היה הילד היהודי היחיד שגדל בשכונה. בשרונה ניצב בעבר בית מרקחת של אביו וכל הניסיונות של יונתן ובני משפחתו וחברים להציל את המבנה ההיסטורי עלו בתוהו.

הסליק בחצר ביתו של אברהם אלדמע צילום: יואב יאיר

במרחק קצרצר, ברחוב העבודה, נפגוש ב"סליק" שבחצר ביתו של אברהם אלדמע, מורה לציור ומבכירי ההגנה. בית אלדמע היה אבן שואבת לכל המי ומי של התרבות והזמר, הציור והתיאטרון דאז. ערבי שירה וריקודים התקיימו בחצר הבית שהיה בה תיאטרון קיץ ובו כ-900 מושבים. שכונת בורוכוב הייתה משענתו של ארגון ההגנה. בחצר ביתו של אלדמע נחפר הסליק הראשון של הארגון. בחצר עמד שובך יונים שניתן מתנת בר מצווה לבן הבכור רן אלדמע. השובך שימש הסוואה למתקן האוורור של הסליק שנותר עדות אחרונה להתרחשויות שהיו במקום. אוריאל אופק סופר הילדים מספר על חוויותיו כילד בשכונה בספריו, ביניהם "שבע טחנות ועוד תחנה","חמש דקות פחד" ועוד...

מול בית אלדמע עומד עדיין בית שניידרמן, מעין בית קטן וצנוע בערבה. אחד הבתים היחידים שנשתמרו בשכונה. שניידרמן איש העלייה השנייה, צבע במקצועו, היה ראש הוועד של השכונה. הוא חלם על הקמת שכונת פועלים וכך הוגשם חלומו ב-1922. הבית נתרם על ידי משפחתו לעירייה, ומתקיימות בו פעילויות בתחום האומנות, הנושאות את שמו של שניידרמן.

ברחוב קק"ל 14 פינת בורוכוב שכנה הצרכנייה הראשונה בישראל, שנוסדה בשנת 1928 על ידי בן השכונה יוסף רוטנברג. לכל תושב הייתה מניה בצרכניה שסיפקה את מצרכי המזון ופריטי משקי העזר. הצרכנייה נהרסה מזמן ונותר רק שלט המציין את היותה.

נצעד לרחוב השומר הסמוך, במרחק של דקות הליכה, בו היה מכון המים שנחפר בשנת 1927. בשנות ה-30 שימש המכון את ארגון ההגנה, כבית מלאכה לייצור פצצות ורימונים. בשעת סכנה היו מטמינים את הרימונים ואת כל ציוד המלאכה בסליק מיוחד ומתחזים לשרברבים. מכון המים שימש את מחלקת המים של העירייה. בסיוע תרומה שופצו המבנים, הבאר, והגינה. המקום הוסב לגלריה לאומנות של אומנים שחיו ופעלו בגבעתיים. בצמוד למכון קיים גן תע"ש ובו מוצגים אוסף של כלי נשק, וילדים והוריהם מבלים את זמנם במתקנים הקיימים.

לא נפסח על "המכתש" - מגרש הכדורגל המיתולוגי בעיר, שבו התרחשו משחקי

המשך בעמ' 10 »

מכון המים וגן תע"ש צילום: Dr. avishai teicher

חולמים בשכונת בורכוב בגבעתיים/

המשך מעמ' 9 »

כדורגל הרשומים בהיסטוריה המקומית. מחשבות רבות עלו על שולחן הדיונים, מה יעלה בגורלה של פיסת נדל"ן מרכזית ויקרה זו. לבסוף הוחלט על הקמת מתחם נדל"ן יקר ערך המשנה את צביונה של השכונה...

את המשך סיורנו נעשה בנסיעה לשתי גבעות. הראשונה היא גבעת רמב"ם, בה הוקמה בשנת 1933 שכונת רמב"ם. נחלוף על פני בית הקפה השכונתי בצומת על שלל לקוחותיו. נמשיך לראש הגבעה ולמגדל המים ששימש גם כתחנת נוטרים ומרכז אימונים של ההגנה. נראה את ביתם של ישראל ועטרה טייבר שנבנה ברחוב ביאליק בשנת 1941 ושימש בעבר כמרכז חברתי ומקום מפגש לאנשי השכונה. כיום הבית משמש את החברה להגנת הטבע.

השנייה בגבעות, שממנה נשקיף מערבה לים, היא "גבעת קוזלובסקי" הנושאת את שמו של איש "השומר" מאיר קוזלובסקי שהקים עליה את ביתו. על הגבעה מספר אתרים: ברחוב גולומב פינת רחוב בראשית ניצב מצפה הכוכבים שבו פועלת האגודה הישראלית לאסטרונומיה. המצפה מהווה חלק אינטגראלי מגן העלייה השנייה על שלל מתקני המשחקים שבו. הגן מהווה מרכז חברתי של השכונה ומוקד למשחקי הילדים בליווי הוריהם ואבן שואבת לתושבי הסביבה. במערבו של הגן משולבת ברכת נופרים בה משייטים להם בבטחה דגי זהב בגוונים שונים מקצה לקצה בינות לצמחי הגומא.

מכאן קצרה הדרך לסיום סיורנו. נצעד ברחוב המרי הסמוך ל"מצפור שלום", הנושא את שמו של שלום קופטש, מוותיקי גבעתיים. מהמקום נשקפים מגדלי העיר תל אביב יפו. המצפור משמש אתנחתא למטיילים עייפים ולזוגות אוהבים. מראה מלבב ומקסים לצפות בשקיעת השמש המבשרת את סיומו יום לקראת יום המחר... ■

yoavyair@walla.com, 053-2503512

"מצפור שלום" מקור: ויקיפדיה

אופייה של השבת בגבעתיים

בוצאי שבת פרשת וייגש קיימנו בבית אהרון כינוס דחוף בו נכחו נציגים מכל קהילות העיר, נוכח כוונת מועצת העיר גבעתיים להתיר רשמית בחוק עזר עירוני פתיחת בתי עסק בשבת, ובכללם מרכולים ברחבי העיר.

במפגש נשמעו סקירות ועמדות בדבר ההערכות הציבורית הפוליטית והמשפטית נוכח שינוי הסטטוס קוו הקיים בעיר.

בהמשך לכך וכחלק ממחאה רחבה הגישו חברי מועצת העיר מושיק גולדשטיין, טלי ארגמן ואורנה צדוק עתירה לבית המשפט למתן צו מניעה כנגד כינוס מועצת העיר שלא על-פי המועד הקבוע בחוק (חוק העזר נשלח רק ארבעה ימים לפני הדיון ולא עשרה ימים מראש, לפחות). בית המשפט נעתר לבקשה והורה על דחיית ישיבת מועצת העיר.

על הצד המשפטי עמל חברנו עוה"ד אלעזר יפה ומי שייצג את העותרים היה עו"ד אורי פז.

בדיון סוער שלבסוף התקיים במועצת העיר אישרה המועצה את חוק העזר בגירסה המרוככת במידת מה והמתירה פתיחת בתי עסקים במספר מדוד וברחובות ספציפיים בלבד, למעשה על-פי צילום תמונת המצב הקיים היום.

כך, למשל, במתחם כורזין הסמוך לבית הכנסת תותר פתיחת 3 בתי עסקים, עסקים שהיו פתוחים עד היום, בחלק העורפי של המתחם. בגירסה הראשונית של חוק העזר הותר לפתוח למעשה בתי עסק בכל רחבי העיר ללא הגבלה במספרם והיה אף חשש שבעלי עסקים שעיריית תל אביב לא תתיר להם לפתוח בשבת יעדיפו לפתוח את עסקם דווקא בגבעתיים. גרסה זו כאמור לא התקבלה.

כמו"כ מועצת העיר החליטה שתוקם ועדה מייעצת שחבריה יהיו נציגים מכלל מגזרי העיר לשם דיון וגיבוש המלצות למקרים פרטניים.

תוקפו של חוק העזר טרם הוברר והוא תלוי במידה רבה ביישום חוק המרכולים, שנחקק לאחר מכן בכנסת בידי שר הפנים, השר דרעי. ■

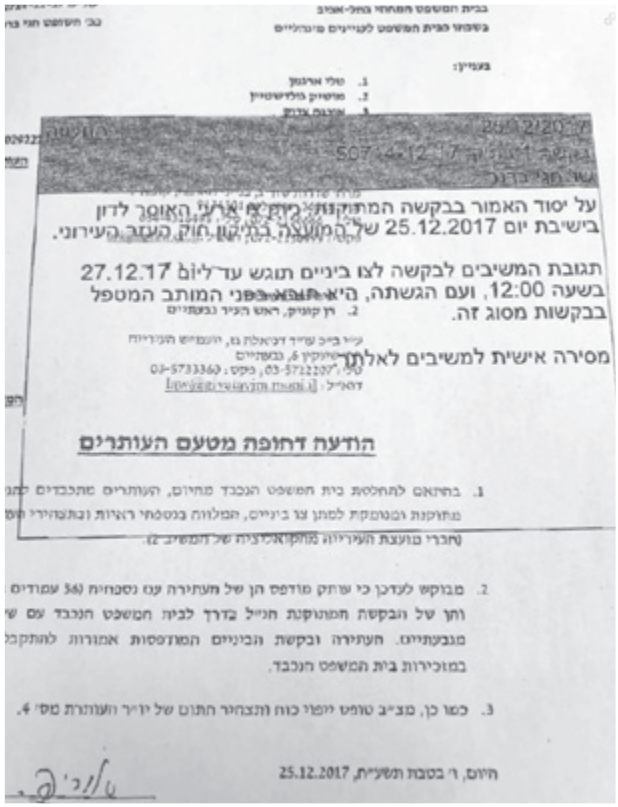

בית המשפט המחוזי בתל-אביב
בשבתו כבית המשפט לענייני מינהליים

בעניין:
1. טלי ארגמן
2. מושיק גולדשטיין
3. אורנה צדוק

נגד

1. ראש העיר גבעתיים
2. רן קוניק, ראש העיר גבעתיים

על יסוד האמור בבקשה המתוקנת ניתן בזאת צו האוסר לדון בישיבת יום 25.12.2017 של המועצה בתיקון חוק העזר העירוני.

תגובת המשיבים לבקשה לצו ביניים תוגש עד ליום 27.12.17 בשעה 12:00, ועם הגשתה, יאשר בפני המותב המטפל בבקשות מסוג זה.

מסירה אישית למשיבים לאלתר.

הודעה דחופה מטעם העותרים

1. בהתאם לתחלטת בית המשפט הנכבד מהיום, העותרים מתכבדים להגיש מתוקנת ובמסגרתה לפנות צו ביניים, המבוקשת בנוסחה ראיות ובהמשך היום לחברי מועצת העיריה מתוקנת של המשיב 2.
2. מבוקש לעדכן כי עותק מודפס הן של העתירה עם נספחיה (36 עמודים) והן של הבקשה המתוקנת חייל בדרך לבית המשפט הנכבד עם שני מגבעתיים. העתירה ובקשת הביניים המודפסות אמורות להתקבל במזכירות בית המשפט הנכבד.
3. כמו כן, מצ"ב טופס יפוי כוח והצהרה התום של יריר העותרת מס' 4.

היום, ו' בטבת תשע"ח, 25.12.2017

צילום: מתוך הפייסבוק של ראש העיר גבעתיים רן קוניק

מקור: העתון גלובס

חורבן בית ראשון
תהליכים בעבר וממצאים בהווה

- ד"ר אבי סולומון -

לרגל עשרה בטבת הרצה ד"ר אבי סולומון בפני הקהילה על התהליכים שהובילו לחורבן בית ראשון ועל הממצאים בחפירות בירושלים המאששים ומבהירים את מה שידוע לנו ממקורותינו.

בהרצאה נדונו האירועים שהביאו לקביעת עשרה בטבת כיום צום, ובהם: סיום תרגום השבעים, מות עזרא הסופר והתחלת מצור נבוכדנצאר מלך בבל על ירושלים. בתחילתה ניתנה סקירה היסטורית על התהליכים שהביאו לחורבן בית ראשון לאור הממצא הארכיאולוגי מחפירות שנעשו בירושלים והשוואתו הן לנאמר בתנ"ך והן למקורות היסטוריים אחרים. בתקופה שתיארה ההרצאה, פרק זמן סוער ודרמטי בן 150 שנים (734 - 586 לפנה"ס), פעלו הנביאים ישעיהו וירמיהו. המלכים חזקיהו, מנשה ואמון מלכו בשעה שהאימפריה האשורית הייתה בשיאה. המלכים יאשיהו ויהואחז הושפעו מן המאבק בין אשור לבבל, שהסתיים בירידת קרנה של אשור ועליית כוחה של בבל. המלכים יהויקים, יהויכין וצדקיהו כבר חיו תחת ממשלת האימפריה הבבלית. הוסבר כיצד ניסו מלכי ישראל ויהודה לתמרן בין שלוש המעצמות: אשור ושליטיה - תגלת פלסאר, שלמנאסר, סרגון וסנחריב; בבל שתפסה את מקומה, ומלכיה נבופלסאר ונבוכדנאצר; ומן העבר השני - מצרים.

עיקר ההרצאה והחידוש החשוב שבה נסב על הממצא הארכיאולוגי מימי חזקיהו ומסוף ימי הבית הראשון ועל משמעותו. החומה הרחבה בחפירות הרובע היהודי נתגלתה כבר לפני כארבעים שנה, והעדויות לחורבן בית ראשון ומצבור בולות נתגלו בשטח G בעיר דוד לפני כשלושים שנה. לאחרונה, במסגרת חפירות שנעשו במערב רחבת הכותל המערבי, נמצא בצפון מערב רחבת הכותל "בית ארבעה מרחבים", שהוא מבנה מגורים המאפיין את תקופת התנחלות שבטי ישראל בארץ ישראל ואת ימי הבית הראשון. סינון האדמה מתוכו הניב ממצא ארכיאולוגי קטן הכולל: חותמת "למלך" על ידיות קנקני אגירה גדולים, ומספר טביעות חותם. כל אלה מלמדים על היות המבנה מרכז מִנהלי בימי חזקיהו. בקריאת החותמות התברר שיש עליהן שמות כגון "לידיעהו אושא", "לנתניהו בן יואש", וטביעת חותם ייחודית

הכתובת: לחגב צילום: רשות העתיקות

ונדירה, שעליה איור של קשת ובתחתיה הכתובת "לחגב", כלומר - "של חגב".

הפרשנות שהועלתה לממצא זה הינה כי מדובר בטביעת חותם ובה נראה קצין בכיר בצבא המלך חזקיהו, העושה שימוש בציוד צבאי אשורי. ככל הנראה עוצב החותם כסמל וכאות הוקרה על נס ההצלה שהתחולל לילה לפני המתקפה האשורית הגדולה על חומות ירושלים, בזמן מסע סנחריב לירושלים. הנס מתואר במלכים ב פרק יט, לה: וַיְהִי בַּלַּיְלָה הַהוּא וַיֵּצֵא מַלְאַךְ ה' וַיַּךְ בְּמַחֲנֵה אַשּׁוּר מֵאָה שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה אָלֶף; וַיַּשְׁכִּימוּ בַבֹּקֶר, וְהִנֵּה כֻלָּם פִּגְרִים מֵתִים".

כתוצאה מאירוע זה נלקח ציוד אשורי רב כשלל על-ידי חיילי חזקיהו והדבר צויין בטביעת חותם זו. אולם לנס היו גם השלכות בעייתיות. בעקבות הנס, ובעקבות הבטחת ישעיהו הנביא שקדמה לו: "בַּדֶּרֶךְ אֲשֶׁר-יָבֹא, בָּהּ יָשׁוּב; וְאֶל-הָעִיר הַזֹּאת לֹא יָבֹא, נְאֻם-ה'. וְגַנּוֹתִי אֶל-הָעִיר הַזֹּאת לְהוֹשִׁיעָהּ, לְמַעֲנִי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי" (שם, שם, לג-לד), נוצר ביטחון מופרז בקרב יורשי המלך חזקיהו. הם סברו כי לא משנה מה יעשו, המקדש וירושלים יעמוד על מכונם, בלתי פגיעים. לכן הרשו לעצמם יורשי חזקיהו לחטוא ולהתנהג שלא כדין, ועל כך מטיח בהם הנביא ירמיהו ביקורת בנבואות הזעם שלו: כֹּה אָמַר ה' צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: הֵיטִיבוּ דַרְכֵיכֶם וּמַעַלְלֵיכֶם וַאֲשַׁכְּנָה אֶתְכֶם בַּמָּקוֹם הַזֶּה: אַל תִּבְטְחוּ לָכֶם אֶל דִּבְרֵי הַשָּׁקֶר לֵאמֹר הֵיכַל ה' הֵיכַל ה' הֵיכַל ה' הֵמָּה (ירמיהו פרק ז, ג -ד). נבואות אלה הביאו לכליאת ירמיהו בחצר המטרה על-ידי מתנגדיו, ובהם גדליהו בן פשחור, שבּוּלָה עם שמו נמצאה בעיר דוד. לעומתו, גמריהו בן שפן, שגם בולה שלו נמצאה בעיר דוד, היה מתומכיו של ירמיהו וניסה להביא את דברו אל המלך יהויקים. אולם, כידוע, המלך והעם לא שעו לנבואתו ובסופו של דבר הביא תהליך זה לחורבן בית ראשון במצור אכזרי שהעדויות לו, ולחורבן, נחשפו בחפירות בירושלים ובעיר דוד. ■

מתחם G בעיר דוד צילום: רשות העתיקות

אירועים בקהילה

גבורת מרדכי
בית כנסת ומרכז קהילתי תורני

מסיבת חנוכה

מסיבת חנוכה שמחה וחגיגית התקיימה בבית הכנסת בנר ראשון של חנוכה, בהשתתפות ילדי הקהילה והסביבה בהנחיתו של ישראל שטינמץ. הילדים הדליקו נרות חנוכה והשתתפו בחידון נושא פרסים באדיבות מרחביה, צפו בהצגה חויתית של תיאטרון דו סיטרי, וקיבלו סופגניות ושקיות הפתעה. וכל זאת בתמיכתה של המחלקה לתרבות תורנית של עיריית גבעתיים ובניצוחה של ועדת תרבות. ■

קבלת שבת לבני מצוות

בערב שבת פרשת כי תצא ארגנה מרחבי"ה בשיתוף ועדת תרבות של ביהכ"נ קבלת שבת מוזיקלית לבני מצווה שבחרו לעלות לתורה אצלנו בשנים האחרונות. לאירוע הגיעו עשרים בני מצווה והוריהם, וכן חברי קהילה, והשמחה הייתה גדולה. הכליזמרים מישיבת ההסדר רמת גן הובילו את האירוע, ואח"כ ערכו למתפללי ביהכ"נ קבלת שבת חסידית.

רב הקהילה הרב אברהם וסרמן והמורה לבר-מצווה משה גלרנטר בירכו את המשתתפים, שהודו מאוד על הפעילות המיוחדת הזו.

צילום: חברי הקהילה

תנחומים

● לנחמיה נוי עם פטירת אחותו ● למשפחות זלמנוביץ' ונוי עם פטירת האב והדוד שלמה ● למשפחות לבנברג וסבן עם פטירת האב שלמה ● למשפחת שפילמן עם פטירת אבי המשפחה פנחס ● למשפחת לנדסמן עם פטירת אבי המשפחה חברנו שלמה

שהשמחה במעונם זר ברכות למזל טוב

ברכות להולדת נינים/ות ● למשפ' פורת להולדת הנינים ● למשפ' ונדרולדה להולדת הנין ● למשפ' זינגר להולדת הנין **ברכות לבר/בת מצווה** ● למשה ורות רונן לבר המצווה של הבן דוד ● למשפ' הלברשם לבר המצווה של הנכד ● למשפ' פז לבר המצווה של הנכד **ברכות להולדת ילדים/ות** ● למשפ' נוי מיכל ועופר להולדת הבן **ברכות להולדת נכדים/ות** ● למשפ' שפטלוביץ להולדת הנכד והנכדה ● למשפ' ועקנין להולדת הנכד ● למשפ' טוכפלד להולדת הנכד ● למשפ' בן-ארי להולדת הנכד ● למשפ' שטרן יהודית ואלון להולדת הנכדה ● למשפ' נוי דבורה ונחמיה להולדת הנכד ● למשפ' לקריץ להולדת הנכד ● למשפ' ארגמן להולדת הנכד ● למשפ' קוטנר רות ושמעון להולדת הנכד ● לטובה פומרנץ להולדת הנכדה ● למשפ' פרנקל להולדת הנכד ● למשפ' הרב אברהם וסרמן להולדת הנכד ● למשפ' שוורץ להולדת הנכדה **ברכות לנישואין ואירוסין** ● למשפ' ארנפלד לנישואי הבן שחר **ברכות מיוחדות** ● למשפ' סינגר לרגל מינוי של הבן ארי לקצין מילואים ראשי

ילדי הקהילה מדליקים נרות חנוכה בליוויו של ישראל שטינמץ צילום: חברי הקהילה

הכנסת ספר תורה

בחודש חשון קיימנו טקס הכנסת ספר תורה מרגש וסגוני. הספר הוקדש לעילוי נשמת חברתנו שרה שטרן ז"ל, דמות מיוחדת ויקרה שנפטרה שנה לפני כן. את התהלוכה הובילו חברנו לוי ("לופו") שטרן בעלה של שרה, חה"כ אלעזר שטרן בנה, ציפי ובתיה הבנות ושאר בני המשפחה, ונכחו בה חברים מכל רחבי הארץ ובני הקהילה.

ספר תורה מהודר זה, בו אנו קוראים השנה מידי שבת, נתרם גם לזכרם של בני משפחה רבים שנספו בשואה ומעיל ספר התורה וכתרו הוא מקום הנצחתם. ■

אלעזר שטרן עם ספר התורה צילום: חברי הקהילה